Berenschot

RAPPORT

Toekomstbestendige brandweerzorg in Barneveld

72672 - Intern vertrouwelijk - 18 juli 2024

Peter van Zanten, Judith Vlagsma en Sanne Visser

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 ..... **3**

Managementsamenvatting **3**

Hoofdstuk 2 ..... **5**

Inleiding **5**

2.1 Aanleiding **5**
2.2 Onderzoeksopdracht **6**
2.3 Barneveld in cijfers **7**
2.4 Werkwijze **8**
2.5 Leeswijzer **8**

Hoofdstuk 3 ..... **9**

Analyse **9**

3.1 Dekkingsplan en realistische opkomsttijden **9**
3.2 Vrijwilligers **15**
3.3 Toekomstige ontwikkelingen Barneveld-dorp **17**
3.4 Conclusie: effecten op brandweerzorg richting 2040 ..... **25**

Hoofdstuk 4 ..... **27**

Scenario's en advies **27**

HOOFDSTUK 1

Managementsamenvatting

Aanleiding en onderzoeksopdracht

In Barneveld wordt de brandweerzorg geleverd vanuit het Hulpverleningscentrum (HVC) en een nevenstalling. De nevenstalling van Barneveld is in 2018 geopend als tijdelijke oplossing. Het afgesloten huurcontract is in 2018 voor negen jaar vastgesteld tot september 2027.

De onderzoeksopdracht die centraal staat in deze quickscan is: *onderzoek de mogelijke scenario's voor het organiseren van een toekomstbestendige brandweerzorg in Barneveld, waarin relevante ontwikkelingen worden meegenomen.* De uitgangspunten voor het opstellen van de scenario's zijn:

- de brandweerpost HVC aan de Nijkerkerweg 119 te Barneveld blijft de volledig uitgeruste hoofdpost
- de eerste uitruk kan vanuit de eigen gemeenschap, met de huidige vrijwilligers, worden gedaan
- de betrokkenheid en motivatie van vrijwilligers
- de kosten.

Analyse

Om een inschatting te maken van relevante toekomstige ontwikkelingen voor brandweerzorg en relevante toekomstige ontwikkelingen in de gemeente, is een analyse gemaakt van het dekkingsplan, de feitelijke gegevens van uitrukken, informatie over de vrijwilligers, ontwikkelingen in ruimtelijke ordening en infrastructuur binnen Barneveld-dorp, en de bevolkingsprognose en de verwachte demografische ontwikkelingen in de gemeente. De analyse van deze gegevens leidt tot de volgende conclusies:

- De feitelijke opkomstcijfers laten zien dat de dekking van brandweerzorg in bijna alle wijken 'goed' scoort wanneer er vanuit het HVC wordt uitgerukt. Enkel in een van de zuidelijke wijken scoort de dekking 'voldoende'. Bij uitrukken vanuit de huidige nevenstalling scoren alle wijken een 'goed'. Uitruktijden vanuit de nevenstalling zijn gemiddeld 1,5 tot 2,5 minuten korter dan uitruktijden vanuit het HVC.
- De ontwikkelingen op het gebied van infrastructuur leiden naar verwachting tot een verbetering van de bereikbaarheid van zowel het zuidelijke deel als van de kern van Barneveld. Ook voor hulpdiensten zal dit een positief effect hebben op de opkomsttijden.
- Het aantal inwoners van Barneveld zal zich uitbreiden. Met name de vergrijzing zorgt voor een groter percentage ouderen (65+), waar de groep starters/jongeren (<35 jaar) zal krimpen. De vergrijzing van de inwoners van Barneveld levert potentieel een grotere, niet-zelfredzame groep inwoners op, waardoor extra inzet van hulpdiensten nodig kan zijn.
- Zowel de beperkte woonvoorraad als de bovengemiddelde huizenprijs, zullen voor meer starters een reden kunnen zijn dat zij zich buiten Barneveld vestigen.
- De groep onder de 35 jaar is doorgaans bij uitstek de groep waarvanuit vrijwilligers worden geworven. Dat geldt voor zowel tot 2030 als voor de periode 2030-2040, wanneer de groep jonger dan 35 jaar voor een deel is doorgeschoven naar de groep 35-55 jaar. Werving en behoud van vrijwilligers tussen nu en 2030 lijkt daarmee van essentieel belang voor brandweerzorg vanuit de eigen gemeenschap in 2040.

- Omdat het grootste aantal inwoners van Barneveld zich aan de zuidkant van het dorp bevindt, is werving van vrijwilligers in deze wijken een logische keuze – aangevuld met werving in de nieuwe wijk Bloemendal.

Scenario's

De analyse resulteert in twee mogelijke scenario's, namelijk scenario 1: nevenstalling op een gunstige locatie, en scenario 2: hoofdpost HVC zonder nevenstalling. De voor- en nadelen van deze twee scenario's zijn opgesomd in de onderstaande tabel.

Scenario	Voordelen	Nadelen
Nevenstalling op een gunstige locatie	Behoud van huidige gemotiveerde vrijwilligers Verbeterde dekking voor zuidelijke wijken Groter wervingsgebied vrijwilligers Eén groep vrijwilligers die uitrukt vanuit de nevenstalling	Kosten voor de inrichting van de nevenpost Het vinden van een geschikte locatie voor de nevenstalling Het materieel is verdeeld over twee locaties
Hoofdpost HVC zonder nevenstalling	Voldoende dekking Kostenefficiënte organisatie van brandweerzorg Behoud van een gezamenlijke groep brandweervrijwilligers	Mogelijk nadelig effect voor brandweerzorg door een langere opkomsttijd van vrijwilligers Werving van vrijwilligers met name uit Barneveld-noord Niet alle incidenten kunnen het snelst vanuit het HVC worden bediend: kleiner verzorgingsgebied Verminderde motivatie vrijwilligers door substantieel minder uitrukken (19%) Op langere termijn afhankelijk van verbetering van de infrastructuur

Advies Berenschot

Op het eerste oog lijkt scenario 2, hoofdpost HVC zonder nevenstalling, de meest logische keuze om verder te onderzoeken. De kosten zijn immers circa € 80.000,- lager en er wordt voldaan aan de dekkingseisen.

Nader beschouwd adviseren wij echter om scenario 1 verder te onderzoeken, omdat dit scenario betere garanties biedt voor het werven en behouden van vrijwilligers tegen relatief geringe meerkosten. Op dit moment staat de bezetting tijdens kantoortijden al onder druk. Als er gedurende kantoortijden geen volledige bezetting meer kan worden gegarandeerd met vrijwilligers, dan zal de bezetting moeten worden aangevuld met beroepspersoneel. Hierbij geldt dat 1 fte beroepspersoneel extra, dezelfde kosten oplevert als de nevenstalling.

HOOFDSTUK 2

Inleiding

2.1 Aanleiding

Een snelle opkomst is een belangrijke voorwaarde voor de brandweer om effectief te kunnen zijn bij het bestrijden van incidenten en verlenen van hulp. Sinds de inrichting van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) is de organisatie van de brandweerzorg geregionaliseerd. Door middel van een dekkingsplan is vastgesteld hoe de brandweerzorg in Gelderland-Midden zo veilig, efficiënt en effectief mogelijk ingericht kan worden. Door het dekkingsplan bepalen niet de dorps- en/of gemeentegrenzen het verzorgingsgebied, maar de gerealiseerde operationele uitruk- en opkomsttijden. Destijds heeft dit ertoe geleid dat het verzorgingsgebied van Barneveld-dorp (hierna: Barneveld) kromp, wat door de vrijwilligers met lede ogen is aangekeken.

In 2018 is als tijdelijke oplossing de nevenstalling van Barneveld, aan de Beekstraat, officieel geopend. De locatie van de nevenstalling is tot stand gekomen op basis van de woonadressen van de vrijwilligers in 2018. Het afgesloten huurcontract is in 2018 voor negen jaar vastgesteld tot september 2027. Hierbij is ervan uitgegaan dat er in 2027 voldoende vrijwilligers in de nabijheid van het Hulpverleningscentrum (HVC) aan de Nijkerkerweg wonen.

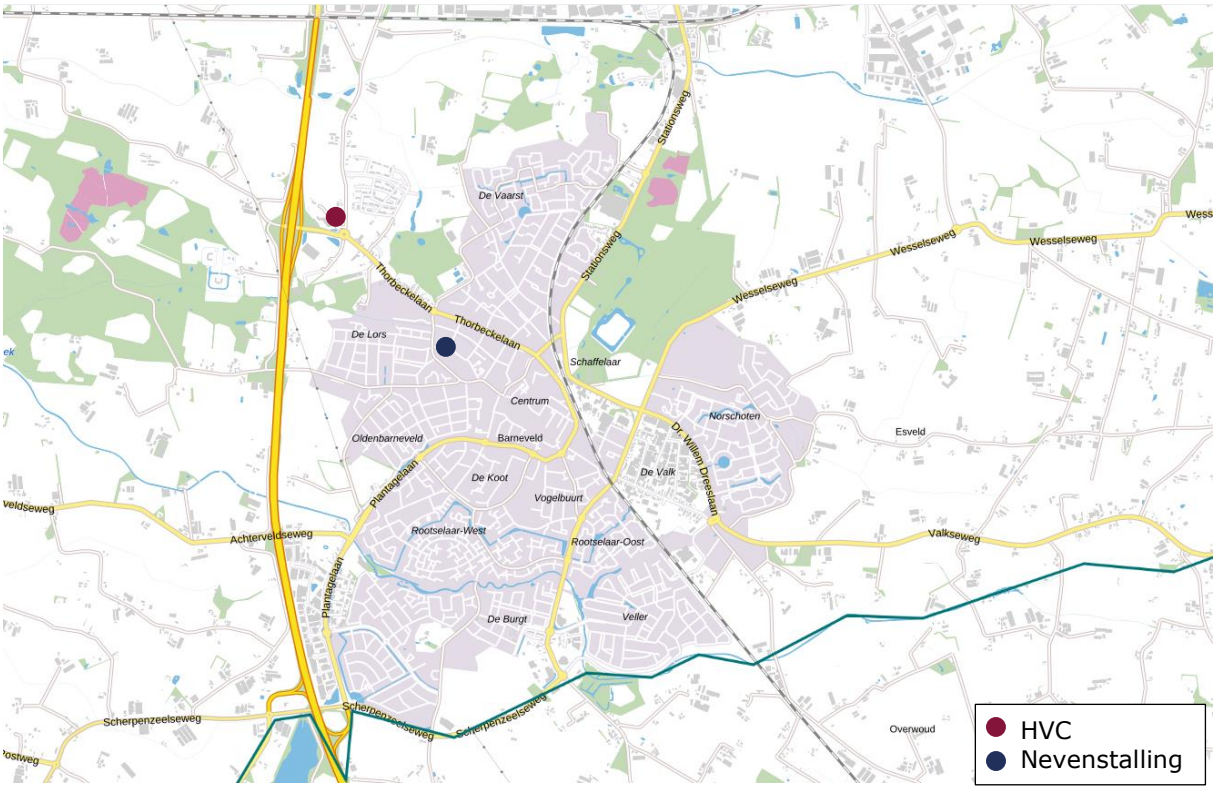
De kosten voor de nevenstalling bedragen op jaarbasis (in 2024) € 79.000,- (inclusief btw niet verrekenbaar), verdeeld over:

- € 22.000,- dagelijks onderhoud en energiekosten
- € 30.000,- kale huur
- € 1.850,- verzekering/belastingen, (ingeschat, niet in begroting Team vastgoed)
- € 12.150,- kapitaalslasten, afschrijving over negen jaar
- btw-kostenpost (niet verrekenbaar) circa 20% over huur en technisch beheer kosten, circa € 13.200,-

De totale kosten voor de tijdelijke nevenstalling tot het einde van de huurovereenkomst (van negen jaar) zijn begroot op € 500.000,-.

Vanwege de tijdelijkheid van deze oplossing is de gemeente Barneveld op zoek naar de mogelijkheden voor het vervolg. Dit onderzoek fungeert als input in de voorbereiding voor een raadsvoorstel voor besluitvorming over een structurele oplossing naar een toekomstbestendige brandweerzorg in Barneveld. Het raadsvoorstel dient in september 2024 gereed te zijn en in augustus 2024 in het college van burgemeester en wethouders te worden behandeld.

Op de onderstaande kaart is aangegeven waar het HVC en de nevenstalling zich bevinden.

Figuur 1. Kaart HVC en de nevenstalling.

2.2 Onderzoeksopdracht

De onderzoeksopdracht die centraal staat in deze quickscan, is: *onderzoek de mogelijke scenario's voor het organiseren van een toekomstbestendige brandweerzorg in Barneveld, waarin relevante ontwikkelingen worden meegenomen.* Daarbij is vastgesteld dat bij het beantwoorden van deze vraag rekening dient te worden gehouden met:

- het uitgangspunt dat de brandweerpost HVC aan de Nijkerkerweg 119 te Barneveld de volledig uitgeruste hoofdpost blijft
- feiten ten aanzien van de verwachting uit het verleden
- relevante en nieuwe ontwikkelingen, zoals het dekkingsplan 2024, toekomstige ontwikkelingen van Barneveld-dorp, operationele factoren
- de betrokkenheid en motivatie van vrijwilligers
- de kosten.

Voor dit onderzoek kijken we naar toekomstige ontwikkelingen, waarbij wij uitgaan van 2040 als uitgangspunt, om zo gelijk op te gaan met de omgevingsvisie Barneveld 2040 die in 2024 wordt vastgesteld.

2.3 Barneveld in cijfers

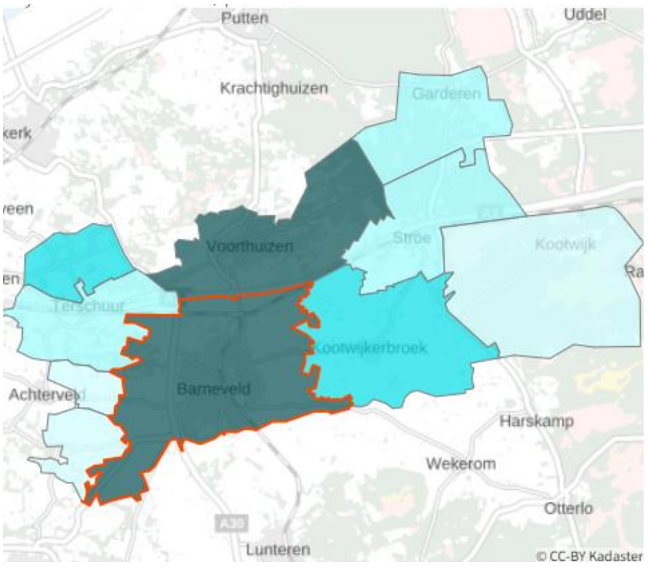
De gemeente Barneveld is een gemeente in het midden van Nederland, in de regio de Gelderse Vallei. De gemeente Barneveld telt ongeveer 62.600 inwoners en heeft een totale oppervlakte van 176,66 km^2. Dorpskernen binnen de gemeente zijn Barenveld, Voorthuizen, Kootwijkerbroek, Stroe, Kootwijk, Garderen, De Glind, Zwartebroek en Terschuur. De bevolkingsdichtheid binnen de gemeente Barneveld is het hoogst in en rondom de dorpen Barneveld en Voorthuizen.

In en rondom het dorp Barneveld[1] wonen ongeveer 35.800 inwoners, verdeeld over 13.600 huishoudens, waarvan:

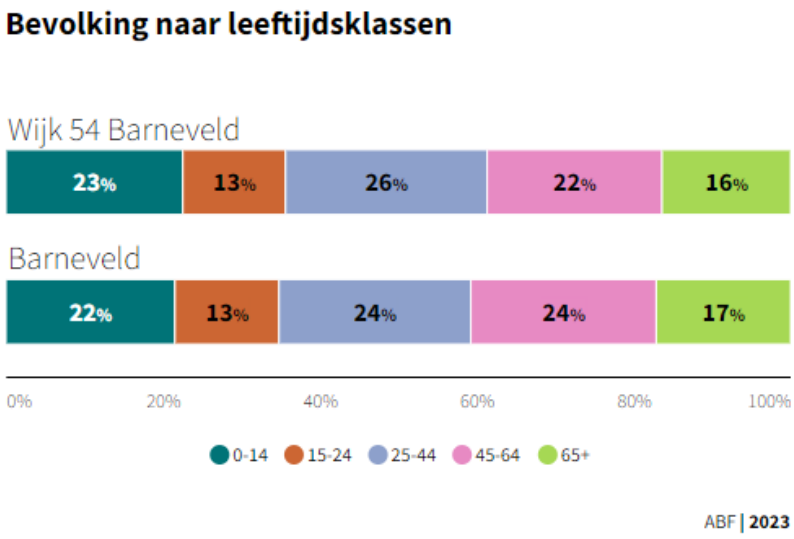
- 42% bestaat uit een meerpersoonshuishouden met kinderen
- 30% bestaat uit een eenpersoonshuishouden
- 28% bestaat uit een meerpersoonshuishouden zonder kinderen.

Ten opzichte van de gemeente Barneveld, kent Barneveld-dorp momenteel een iets lager aantal inwoners ouder dan 45 jaar en een iets hoger aantal inwoners jonger dan 44 jaar (figuur 3).

In hoofdstuk 2.3 wordt verder ingegaan op de verwachte toekomstige demografische ontwikkelingen van Barneveld.

Figuur 2. Gemeente Barneveld met Barneveld-dorp omlijnd.

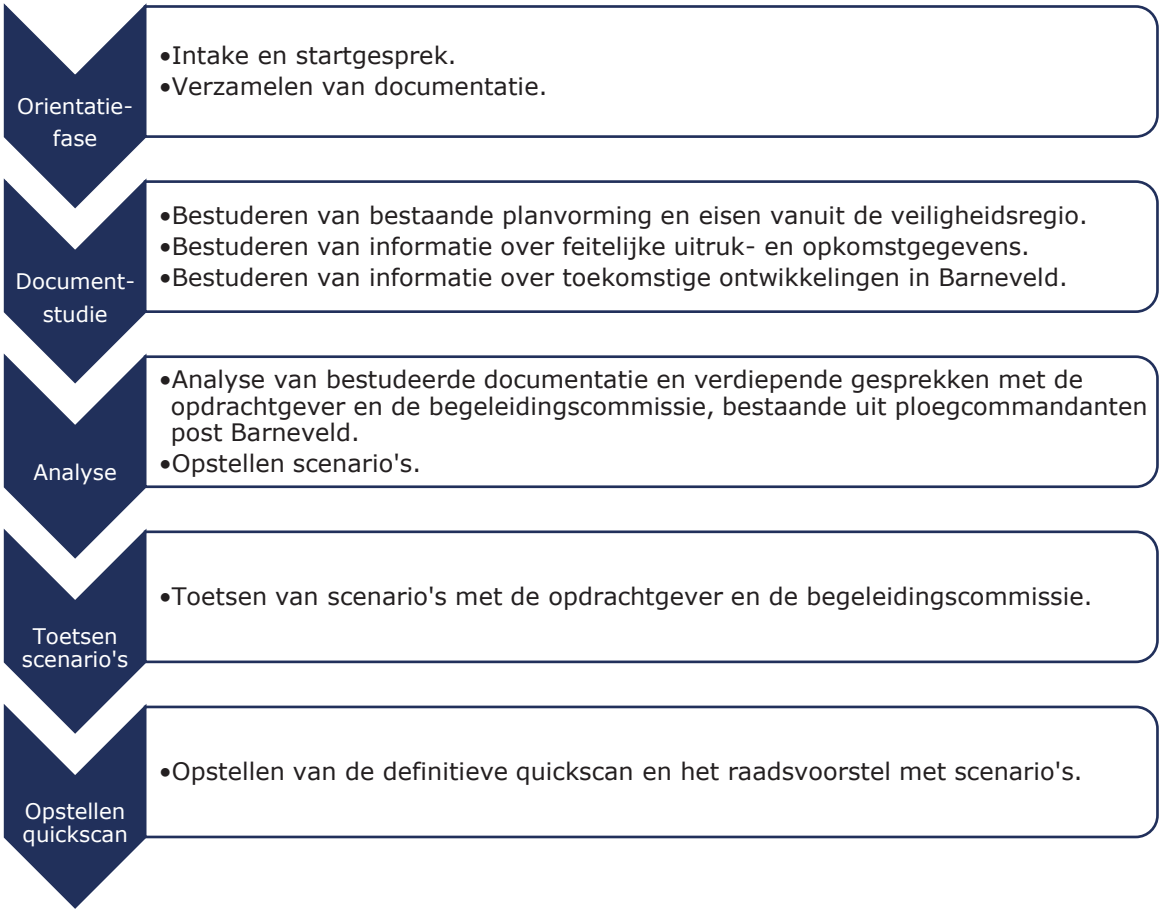

Figuur 3. Bevolking naar leeftijdsklassen: Barneveld-dorp (boven) en gemeente Barneveld. Bron: barneveld.incijfers.nl

[1] Het dorp Barneveld wordt op barneveld.incijfers.nl aangeduid als 'wijk 54 Barneveld'.

2.4 Werkwijze

Bij de uitvoering van het onderzoek, uitgesplitst in een quickscan en het opstellen van scenario's ten behoeve van het raadsvoorstel, is een aanpak gehanteerd die uit vijf stappen bestaat.

2.5 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk, in paragraaf 3.1, gaan wij eerst uitvoeriger in op het dekkingsplan vanuit de VGGM, waarna we dit plan naast de feitelijke gegevens van incidenten leggen.

In paragraaf 3.2 bekijken we de cijfers rondom de brandweervrijwilligers voor de brandweerzorg in Barneveld.

Vervolgens, in paragraaf 3.3, onderzoeken we de ontwikkelingen in Barneveld die van invloed zijn op de dekking van de brandweerzorg in de periode tot 2040. We bespreken daar een drietal ontwikkelingen en geven de belangrijkste gevolgen voor de brandweerzorg van Barneveld weer.

De conclusies van de analyse geven wij weer in paragraaf 3.4.

In hoofdstuk 4 stellen wij een tweetal scenario's voor om tot een structurele oplossing voor goede brandweerzorg in Barneveld te komen, waarbij we voor elk scenario's ingaan op de effecten voor de dekking van de brandweerzorg en de inzet van vrijwilligers, en waarin we de voor- en nadelen weergeven. We sluiten af met een advies.

HOOFDSTUK 3

Analyse

3.1 Dekkingsplan en realistische opkomsttijden

Om een beeld te krijgen van de huidige dekking van de brandweerzorg, kan gekeken worden naar het Dekkingsplan 2024 'Integrale brandweerzorg op basis van de landelijke handreiking' (hierna: dekkingsplan). Dit dekkingsplan beschrijft en beoordeelt de dekking van de VGGM conform de uniforme landelijke systematiek. Hierbij worden gebiedsgerichte opkomsttijden in bandbreedten gebruikt in de classificaties goed (groen), voldoende (blauw) en onvoldoende (rood). De bandbreedten worden bepaald door in welke categorie een buurt valt (I, II of III). Voor de berekeningen rondom opkomsttijden zijn de gerealiseerde statustijden en theoretische opkomsttijden in de dagsituatie gebruikt. Daarnaast beschrijft en beoordeelt het dekkingsplan de snelheid, capaciteit, paraatheid en de werkdruk rondom brandweerzorg.

- *Snelheid* beschrijft de theoretische tijd waarop een basiseenheid ter plaatse is. Deze opkomsttijd is input voor specialistische software die vervolgens de opkomsttijd berekent.
- *Capaciteit* wordt bepaald door de slagkracht (de opkomsttijd is van de derde basiseenheid), en het vermogen tot grootschalige en langdurige inzetten. De vrijwillige en beroepsposten kunnen maximaal vier pelotons formeren. Er blijven voldoende basiseenheden over om de restdekking te waarborgen. Gelderland-Midden levert interregionaal een specialistisch bronbestrijdingsteam IBGS en brandweerduikers.
- *Paraatheid* is voor de vrijwillige posten georganiseerd op basis van het vrije instroom-model. Bij een onderbezetting zijn technologische maatregelen getroffen om snel een buurpost te alarmeren.
- *Werkdruk* wordt op de drukkere posten verdeeld met een ploegensysteem.

Bron: Dekkingsplan 2024, VGGM

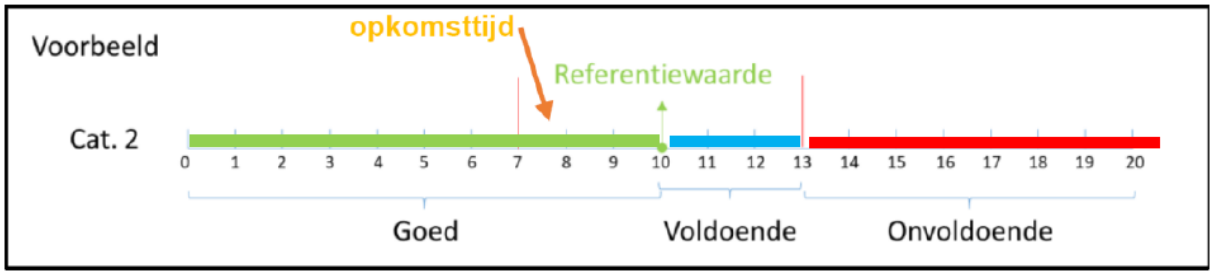
De bandbreedte in minuten die bij de buurtcategorieën horen, zijn:

Buurt	Referentiewaarde in minuten	Bandbreedte in minuten
I (oude binnensteden, gebouwen voor niet-zelfredzame personen, portiekwoningen, woongebouwen hoger dan twintig meter)	7	4-10
II (woningen, gebouwen voor zelfredzame personen, inclusief industrie)	10	7-13
III (verspreid liggende woningen, verspreid liggende gebouwen voor zelfredzame personen, inclusief industrie)	15	12-18

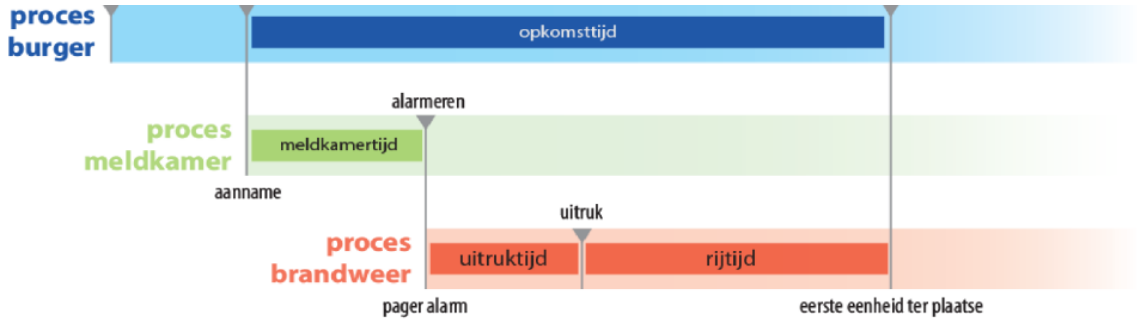
De buurten in Barneveld-dorp vallen allemaal onder categorie II, het buitengebied onder categorie III. Er liggen geen categorie I-buurten in Barneveld.

Dit leidt tot een oordeel per buurt:

- goed/groen (sneller dan de referentiewaarde)
- voldoende/blauw (tussen referentiewaarde en einde bandbreedte)
- onvoldoende/rood (buiten bandbreedte).

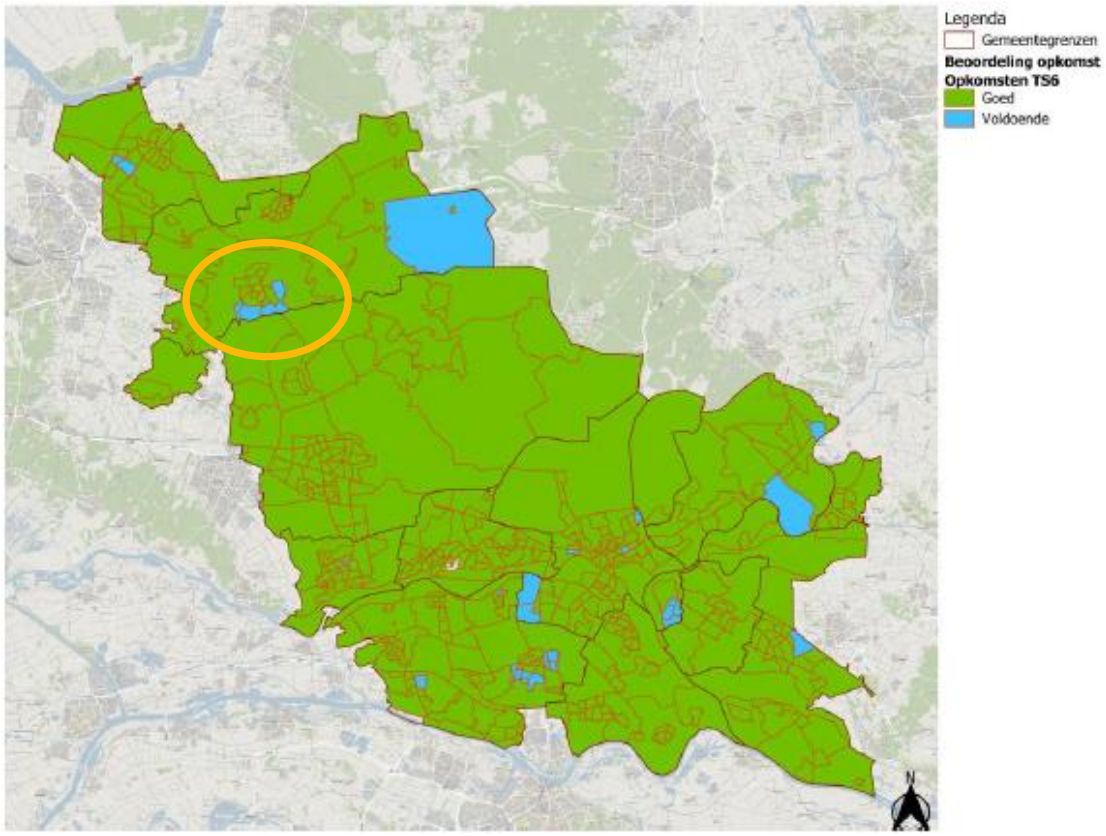
Figuur 4. Voorbeeld berekening bandbreedte per buurtcategorie naar classificatie opkomsttijd.

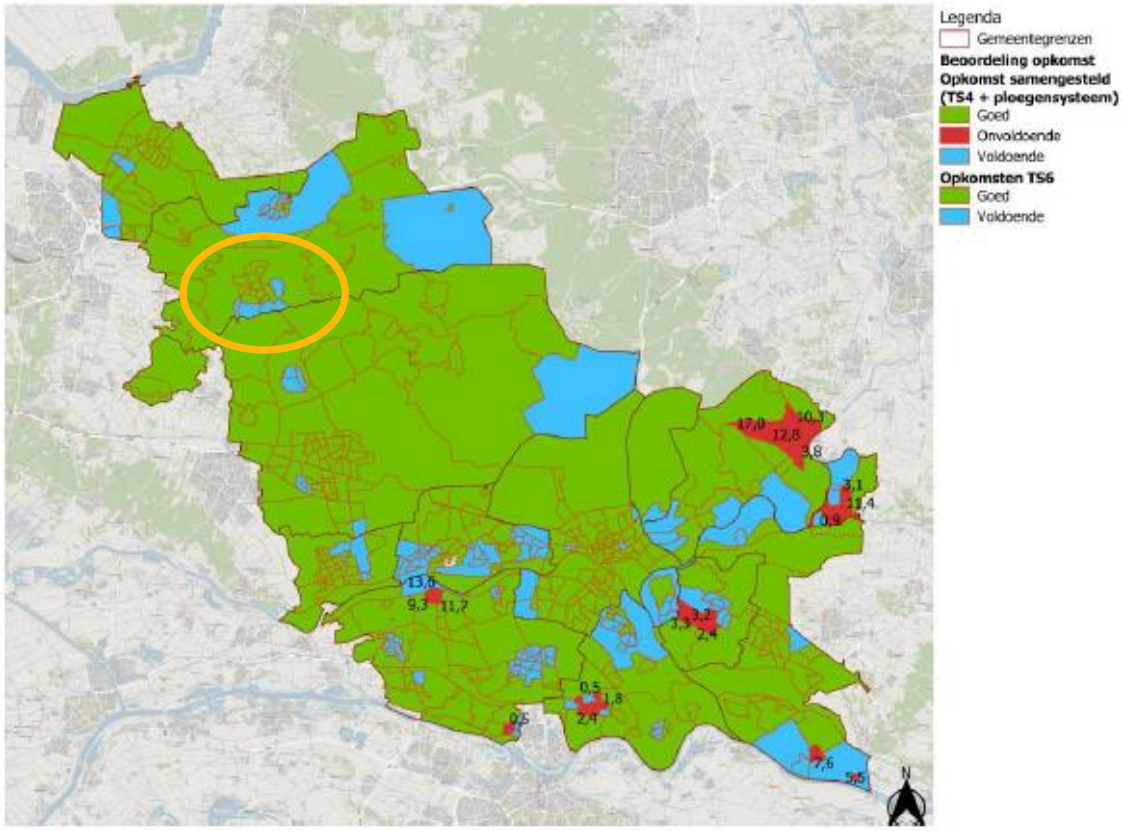
Figuur 5. Opbouw van de opkomsttijd: van aanname van een melding op de meldkamer totdat de eerste eenheid ter plaatse is.

De opkomsttijd is een optelling van de meldkamertijd, de uitruktijd en de rijtijd (zie ook figuur 5). De meldkamertijd en uitruktijd per post zijn bepaald conform de rekenvoorschriften uit de landelijke handreiking brandweerzorg. In het dekkingsplan wordt gewerkt met bepaalde aannames ten aanzien van alarmering en opkomst. Zo is de meldkamertijd voor het dekkingsplan berekend op 62 seconden. De uitruktijd is gebaseerd op een mediaantijd, waar in de praktijk de uitruktijd (voor vrijwilligers) kan variëren. De rijtijd wordt berekend met behulp van speciale software, waarbij wordt uitgegaan van een rijsnelheid van 85% van de snelheid die op dat wegvak geldt.

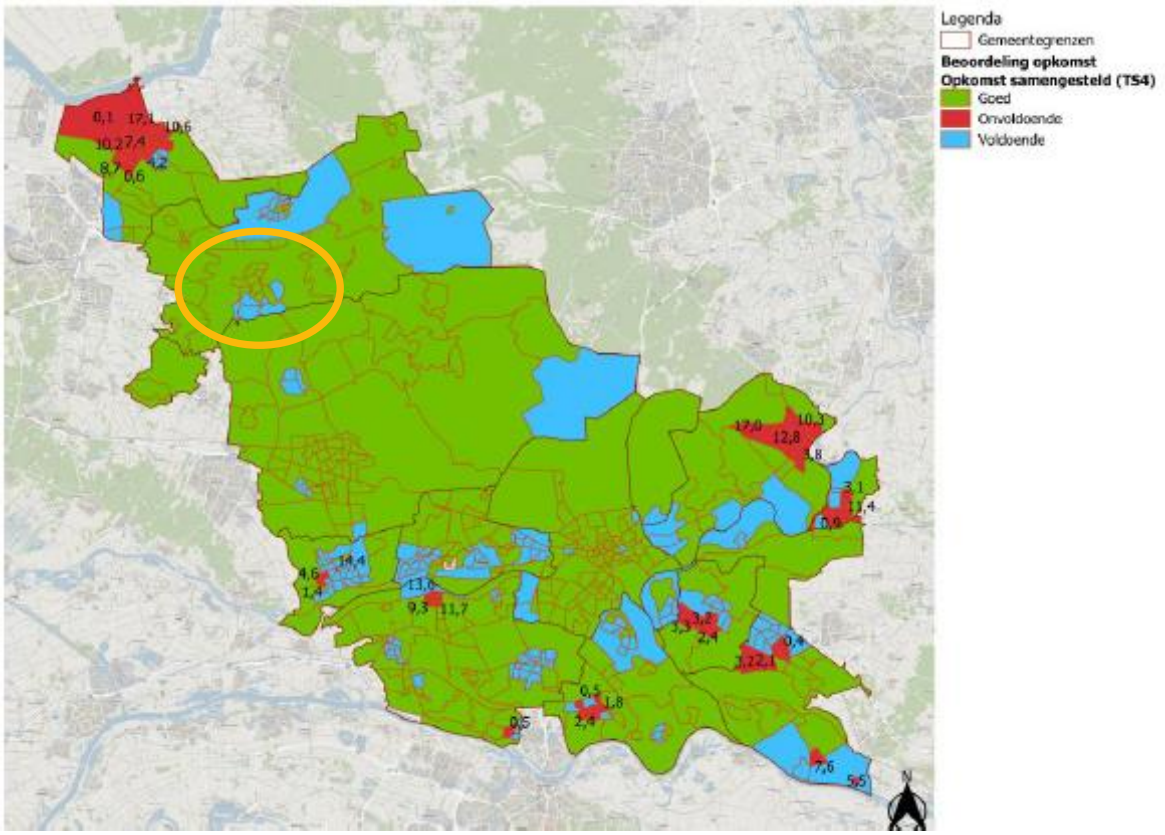
In de basissituatie gaat het dekkingsplan ervan uit dat in elke post bij alarmering voldoende personeel opkomt om een tankspuitauto met zes personen te bemensen (TS6) en daarmee uit te rukken. Dat levert het dekkingsbeeld ‘basis’ op (figuur 6). Omdat er bij vrijwillige posten met een vrij instroomprofiel wordt gewerkt, is er in het dekkingsplan ook een (theoretische) ‘reële situatie’ en een ‘tegenslagsituatie’ opgenomen (figuren 7 en 8). In deze situaties wordt uitgegaan van samengestelde vrijwillige bluseenheden met twee keer een bezetting van een tankspuitauto met vier personen (TS4). Voor de brandweerzorg in Barneveld maken deze verschillende situaties geen verschil in het dekkingsbeeld: de werkgebieden in en rondom Barneveld (gele cirkel), aangegeven door middel van de operationele grenzen volgens de ‘kazerne volgorde tabel’ (KVT), blijven volgens de classificaties ‘goed’ en ‘voldoende’ scoren voor opkomst bij een melding van een prio-1 gebouwbrand.

Figuur 6. Theoretisch dekkingsbeeld basissituatie: alle posten kunnen een TS6 leveren na alarmering.

Figuur 7. Theoretisch reële situatie: beroeps- en meer-ploegenposten leveren een TS6, overige posten een TS4.

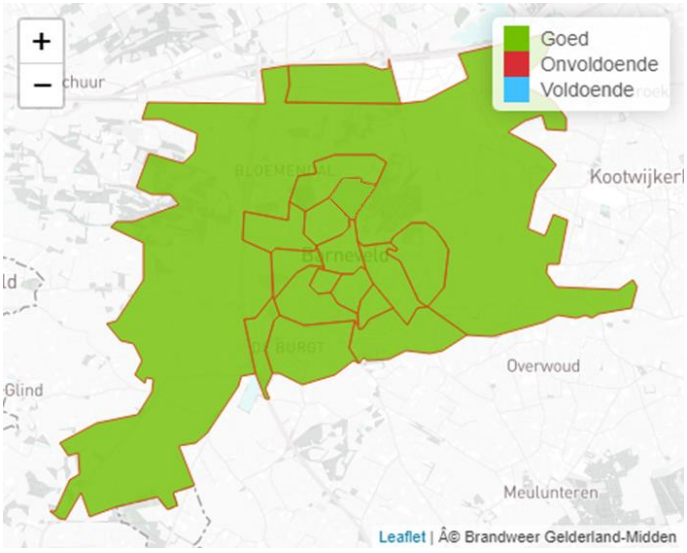
Figuur 8. Theoretische tegenslagsituatie: beroepsposten leveren een TS6, alle vrijwillige posten een TS4.

3.1.1 Dekkingsbeeld HVC en nevenstalling

Ten behoeve van deze quickscan is tevens in beeld gebracht wat het theoretische dekkingsbeeld is wanneer de eerste uitruk bij incidenten in Barneveld enkel vanuit het HVC komt (figuur 9), alsmede wat het dekkingsbeeld van de nevenstalling is (figuur 10). Deze dekkingsbeelden zijn volgens dezelfde classificaties als het dekkingsplan 2024 gegenereerd en weergegeven. De onderstaande figuren laten zien dat de nevenpost voor een classificatie 'goed' zorgt voor de zuid- en oostkant van Barneveld.

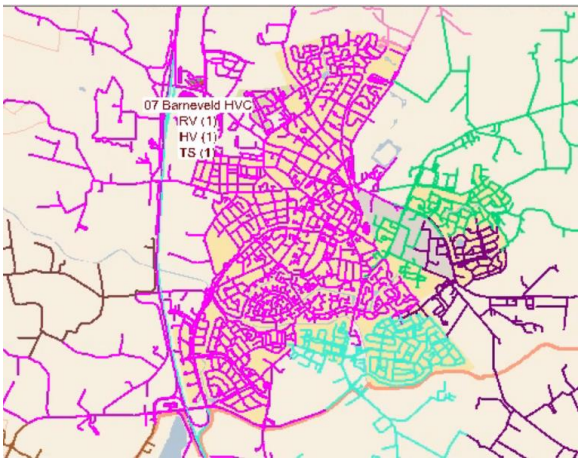

Figuur 9. Theoretisch dekkingsbeeld TS6 vanuit HVC.

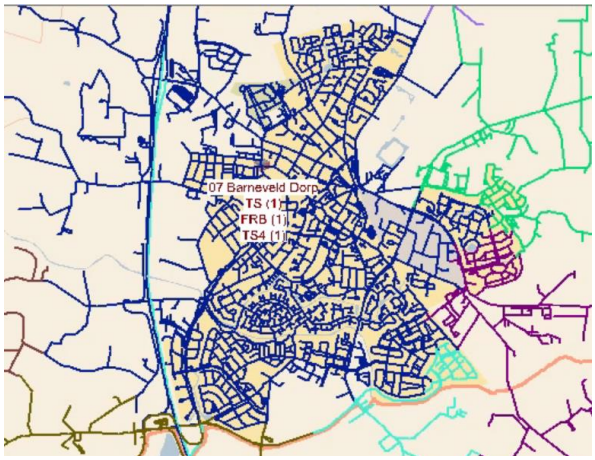

Figuur 10. Theoretisch dekkingsbeeld TS6 vanuit nevenstalling.

De bovenstaande dekkingsbeelden komen overeen met de onderstaande theoretische uitrukbieden van beide posten, wanneer wordt uitgegaan van een eerstelijns uitruk vanuit respectievelijk het HVC of de nevenstalling (figuren 11 en 12). Bij het uitrukgebied van het HVC (figuur 11) is te zien dat omliggende posten ondersteuning bieden bij incidenten in de oost- en zuidkant van Barneveld.

Figuur 9. Theoretisch uitrukgebied HVC (roze).

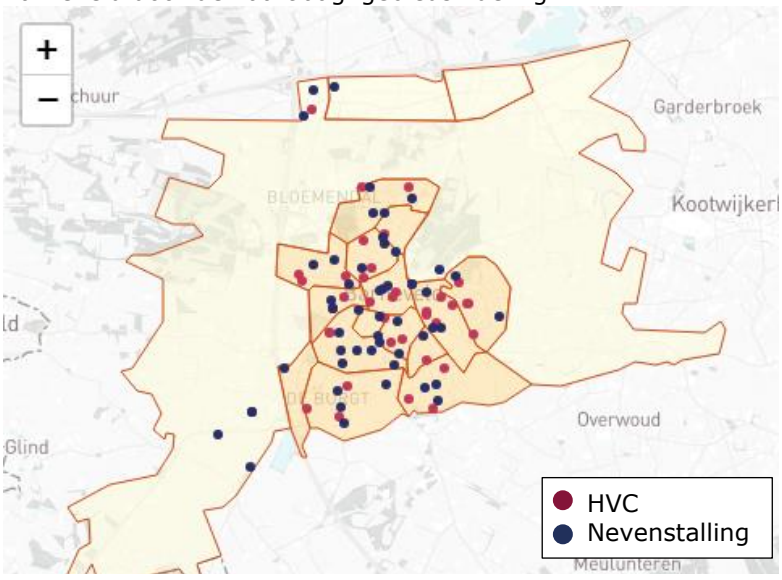

Figuur 10. Theoretisch uitrukgebied nevenstalling (blauw).

3.1.2 Feitelijke gegevens

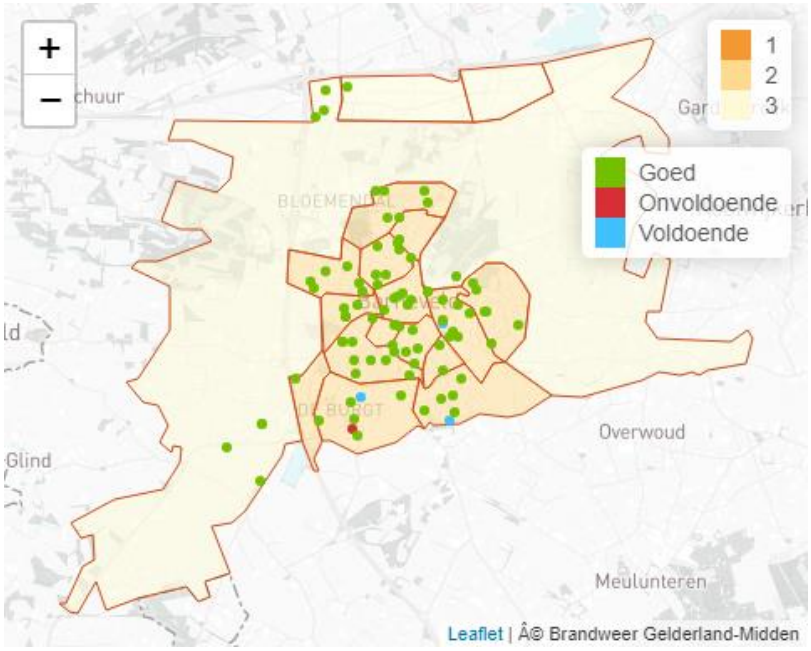
Om in beeld te brengen wat de feitelijke dekking van brandweerzorg in Barnveld is, is tevens gekeken naar feitelijke opkomstinformatie. Hiervoor heeft de VGGM de prio-1-uitrukken in en rondom het dorp Barneveld in de periodes 2016-2018 (situatie alleen HVC, geen nevenstalling) en 2021-2023 (eerste uitruk vanuit nevenstalling) inzichtelijk gemaakt. Hierbij is uitgegaan van de huidige gebiedsindeling, zoals door het Algemeen Bestuur van de VGGM naar verwachting in het najaar van 2024 wordt vastgesteld. Tevens is enkel naar de dagsituatie gekeken, gezien ook het dekkingsplan 2024 enkel uitgaat van de dagsituatie.

Door de informatie over de feitelijke uitrukken en opkomsttijden, is het mogelijk het dekkingsplan met de realiteit te vergelijken. In figuur 13 staan de uitrukken grafisch weergegeven, waarbij tevens inzichtelijk is gemaakt of de uitruk plaatsvond in het bebouwde of het buitengebied van Barneveld door de kaartlaag ‘gebiedsindeling’.

Figuur 11. Prio-1-uitrukken in 2016-2018 en 2021-2023 vanuit de nevenstalling.

In een volgende stap is gekeken welk van deze uitrukken aan de gestelde opkomsttijden voldeden, zoals beschreven in het dekkingsplan 2024. Hierbij is de classificering ‘goed’, ‘voldoende’ en ‘onvoldoende’ aangehouden. In figuur 14 zijn deze grafisch weergegeven.

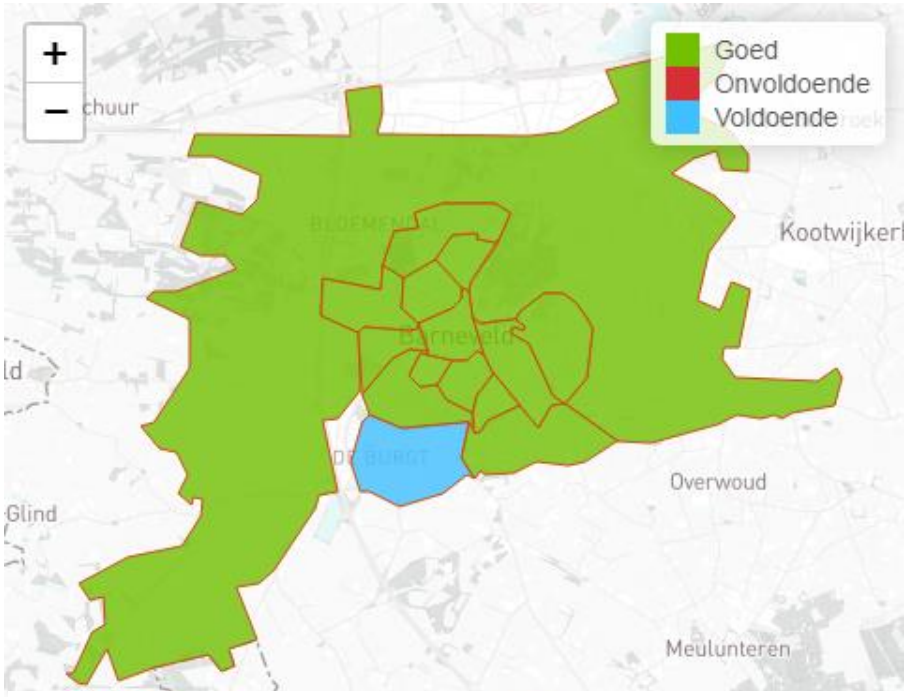

Figuur 12. Opkomsttijden via classificatie.

Wanneer deze gegevens met elkaar worden vergeleken, kan worden gesteld dat de opkomsten met de classificatie ‘voldoende’ en ‘onvoldoende’ allemaal uitrukken vanuit het HVC waren. Dit is overeenkomstig met het theoretische dekkingsbeeld van het HVC waarin de zuidkant van Barneveld een ‘voldoende’ scoort.

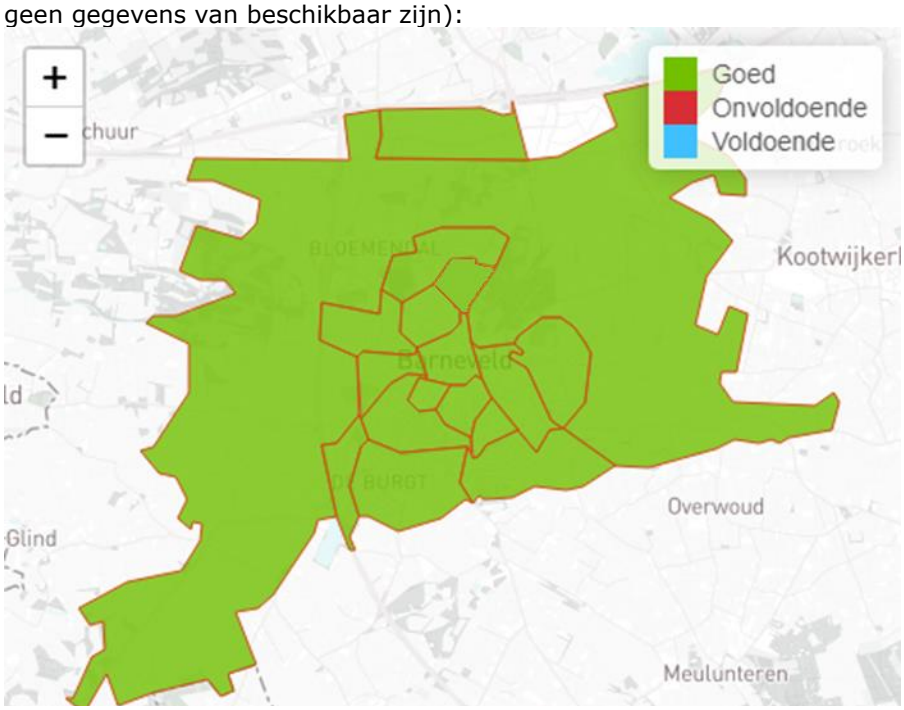
Op basis van de feitelijke uitrukgegevens kunnen de volgende dekkingsbeelden worden opgesteld.

Dekkingsbeeld HVC (drie wijken zijn niet opgenomen in deze grafische weergave, omdat hier geen gegevens van beschikbaar zijn):

Figuur 13. HVC-dekkingsbeeld op basis van feitelijke uitrukgegevens.

Dekkingsbeeld nevenstalling (één wijk is niet opgenomen in deze grafische weergave, omdat hier geen gegevens van beschikbaar zijn):

Figuur 14. Nevenstalling-dekkingsbeeld op basis van feitelijke uitrukgegevens.

Wanneer de feitelijke uitrukken van de afgelopen drie jaren (48 uitrukken) geanalyseerd worden, is het beeld dat 39 uitrukken vanuit het HVC gedaan kunnen worden, en dat 9 uitrukken vanuit andere posten gedaan zouden worden. Op basis van deze feitelijke historische gegevens is het beeld dat ongeveer 19% van het totaal aantal uitrukken door andere posten gedaan zouden worden, als er alleen vanuit het HVC zou worden uitgerukt.

3.2 Vrijwilligers

In Barneveld leveren brandweervrijwilligers de brandweerzorg. In deze paragraaf beschrijven we de contouren van deze brandweervrijwilligers en werpen we een blik op de toekomst.

De huidige vrijwilligers bemensen zowel het HVC als de nevenpost. De vrijwilligerspool bestaat uit 33 personen, waarvan 32 mannen en één vrouw. Daarnaast is er in 2024 nog 0,6 fte beroepsondersteuning. De totale bemensing van de brandweerzorg in Barneveld komt daarmee op 34 personen.

De oudste vrijwilliger is geboren in 1964 en de jongste in 1998. De gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers is 45,5 jaar. De leeftijdsverdeling is als volgt:

- 18-30 jaar: 6%
- 30-45 jaar: 45%
- 45-65 jaar: 49%

De langst dienende vrijwilliger kwam in 1991 in dienst, de nieuwste vrijwilliger in 2022. De gemiddelde diensttijd van de huidige vrijwilligers is 15,4 jaar.

Van deze groep vrijwilligers kunnen overdag:

- 22 personen binnen 3 minuten bij de nevenstalling zijn
- 7 personen binnen 3-6 minuten bij de nevenstalling zijn
- 2 personen na 6 minuten bij de nevenstalling zijn.

Van deze groep vrijwilligers kunnen in de avond, de nacht of in weekenden:

- 27 personen binnen 3 minuten bij de nevenstalling zijn
- 3 personen binnen 3-6 minuten bij de nevenstalling zijn
- 4 personen niet opkomen, omdat deze personen niet in Barneveld wonen.

In de afgelopen jaren (2021-2023) zijn vijf personen gestopt als vrijwilliger. De redenen hiervoor waren 1) andere baan/ thuissituatie, inclusief verhuizen, 2) opleiding niet behaald en/of ongeschikt bevonden.

Vanuit de gesprekken met de VGGM en de postcommandanten van de brandweerposten in Barneveld, is met name de vergrijzing van de vrijwilligerspool het grootste zorgpunt. De komende jaren zullen, naar verwachting, in verhouding meer vrijwilligers uitstromen dan er momenteel (jaarlijks) bij komen.

Daarnaast is het steeds moeilijker om voor de dagsituatie voldoende vrijwilligers te vinden: vrijwilligers werken niet of minder in het gebied dat binnen de opkomsttijd in Barneveld valt. Het meer vanuit huis werken is sinds covid gebruikelijker geworden, wat mogelijkheden biedt om beschikbaar te zijn om op te komen in de dagsituatie.

3.2.1 Trends voor vrijwilligers binnen de brandweer

In november 2023 heeft het NIPV een analyse gemaakt van de verschillende recente onderzoeken over vrijwilligheid bij de brandweer.[2] Hieruit komt het beeld naar voren dat er uiteenlopende beelden zijn rondom het werven en behouden van brandweervrijwilligers. Dit verschilt per post en per moment. In de analyse wordt ook aangegeven dat het management en de vrijwilligers binnen de brandweer niet altijd op één lijn zitten, en dat vrijwilligers zich niet altijd begrepen voelen. Maatwerk (kunnen) bieden is een belangrijke factor in het behouden van vrijwilligers.

Voor de toekomst laten studies[2] rondom vrijwilligerswerk zien dat het vrijwilligerswerk kwantitatief vrij stabiel blijft, maar dat de inrichting van het vrijwilligerswerk wel verandert. Traditioneel waren vrijwilligers voor langere periodes verbonden aan een organisatie, waar trends nu laten zien dat vrijwilligers zich meer op hun eigen voorwaarden willen kunnen verbinden. Dit heeft impact op sectoren 'waarin vrijwilligers echt moeten worden opgeleid, elkaar door en door moeten kennen en onverwacht aan de slag moeten[3]', zoals bij de brandweer, de politie of bij defensie.

Maatschappelijke trends zoals de nadruk op zelfredzaamheid, individualisering, en groeiende diversiteit en veelzijdigheid van de samenleving hebben ook hun weerslag op de werving en inzetbaarheid van (nieuwe) brandweervrijwilligers. Daarnaast speelt de schaalvergroting en regionalisering van de brandweerorganisatie een grote rol in het behouden en werven van vrijwilligers. Vrijwilligers geven aan de binding met de lokale gemeenschap te verliezen, dan wel zich meer betrokken te voelen bij hun eigen gemeente en gemeenschap dan de veiligheidsregio. Maatwerk voor lokale posten, individuele vrijwilligers en communicatie tussen de werkvloer en het management (van de veiligheidsregio) zijn hierbij onderwerpen die van groot belang zijn richting de toekomst. De herziening van de Wet veiligheidsregio's levert naar verwachting nieuwe ontwikkelingen op voor de veiligheidsregio's.

---

[2] https://nipv.nl/nieuws/er-is-toekomst-voor-de-vrijwillige-brandweer-als-je-anders-kijkt/#:~:text=Deze%20vraag%20was%20de%20aanleiding,toekomst%20voor%20de%20vrijwillige%20brandweer.

[3] https://www.maatschappijenveiligheid.nl/wordpress/wp-content/uploads/2018/06/NOTA-Veiligheid-Vrijwilligheid-Definitief-v6.1.pdf.

3.3 Toekomstige ontwikkelingen Barneveld-dorp

Om uitspraken te kunnen doen over brandweerzorg in 2040 zullen we moeten ingaan op de wijze waarop de samenleving en de brandweerorganisatie er in dat jaar voor zullen staan in Barneveld. De toekomst is echter onzeker en onvoorspelbaar. Ontwikkelingen kunnen zich snel voltrekken, in andere richtingen dan men vooraf had gedacht. Dat betekent dat toekomstverkenningen altijd met de nodige voorzichtigheid ter hand moeten worden genomen.

Hieronder beschrijven we op hoofdlijnen een aantal ontwikkelingen die gevolgen (kunnen) hebben voor de dekking van de brandweerzorg in Barneveld. Deze ontwikkelingen zijn onder andere afgeleid uit de Omgevingsvisie Barneveld 2040 en de woonvisie 2021-2025. De omgevingsvisie omvat:

- een ambitie voor een gezonde, inclusieve en vitale samenleving
- 8.000 nieuwe woningen in 2040, waarvan:
  - nieuwbouw in elke kern, 70/30 verdeling tussen Barneveld en Voorthuizen en minder dan gemiddelde groei in de overige kernen
  - in de nieuwe wijken aandacht wordt besteed aan levensloopbestendigheid, gemengd bouwen en extra aandacht voor een- en tweepersoonshuishoudens
- het vergroten van de capaciteit en bereikbaarheid van het hoofdwegen- en het onderliggend wegennet
- de revitalisering van het huidige bedrijventerrein en de bouw van een nieuw bedrijventerrein om groei van bedrijven mogelijk te maken.

Op basis van de omgevingsvisie, de verwachte demografische ontwikkelingen en de stedenbouwkundige plannen voor de te bouwen woningen, onderscheiden we twee hoofdontwikkelingen: ontwikkelingen in ruimtelijke ordening en infrastructuur, en demografische ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen lichten we respectievelijk in paragrafen 2.3.1 en 2.3.2 toe.

3.3.1 Ontwikkelingen in ruimtelijke ordening en infrastructuur

We zien op het gebied van ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening en infrastructuur van Barneveld drie hoofdpunten:

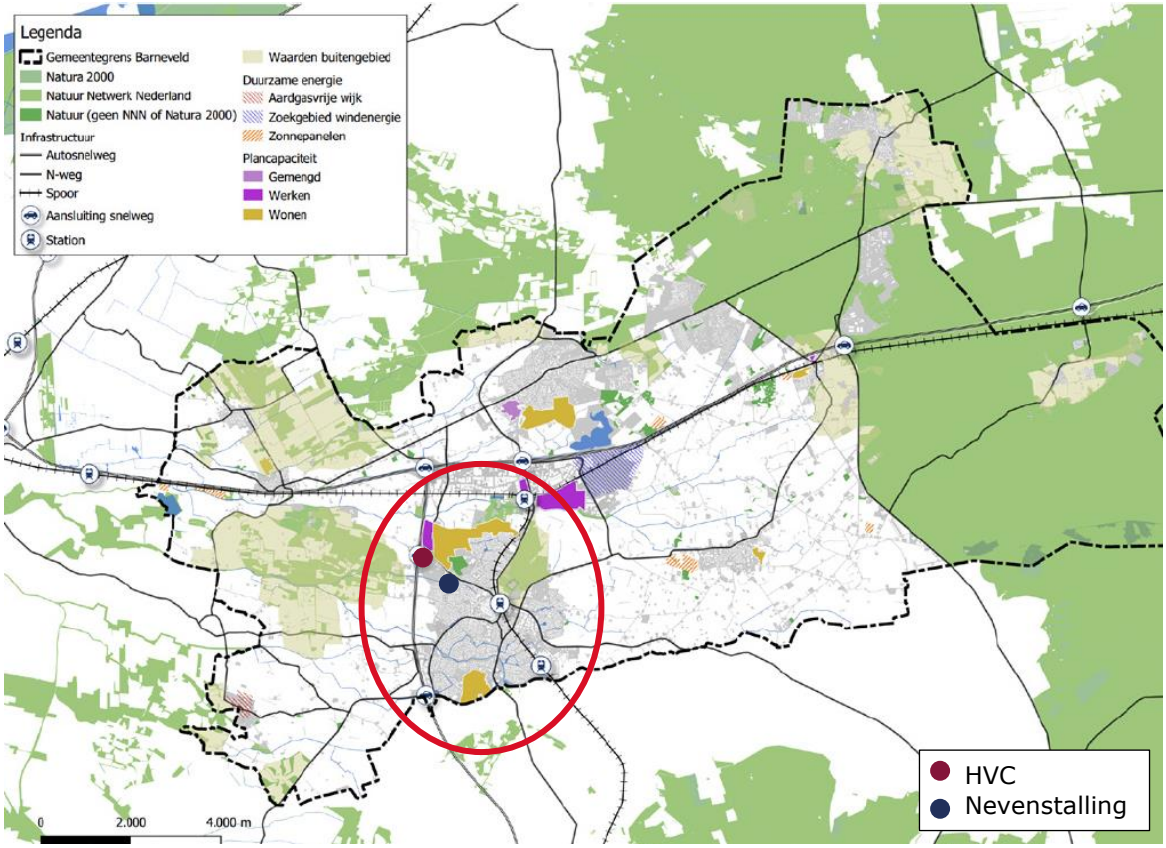
1. De uitbreiding van Barneveld door twee woonwijken, ten noorden en ten zuiden van de huidige kern tot 2040 en oostelijk na 2040.
2. Werkgelegenheid in Barneveld en het nieuwe werk-/industriegebied ten noordwesten van de dorpskern.
3. Infrastructurele veranderingen, zoals het herinrichten van bestaande wegen en de aanleg van het oostelijke deel van een rondweg om Barneveld.

Uitbreiding woonwijken

In de Omgevingsvisie Barneveld 2040 is bewust gekozen voor een woninggroei van maximaal 8.000 woningen in de periode 2021-2040. Voor de periode na 2040 wordt in de Omgevingsvisie ‘het voorkeursscenario’ een voorzichtige doorkijk gemaakt naar de uitbreiding van woonwijken aan de oostkant van Barneveld. Hiermee bouwt Barneveld voldoende woningen om naar verwachting te kunnen voorzien aan de natuurlijke groei van Barneveld en de groei als gevolg van migratie, zonder het dorpse karakter te verliezen. Het meegroeien van infrastructuur en het tempo waarin nutsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen kunnen worden aangelegd zijn tevens meegenomen.

Voor Barneveld-dorp resulteert dit tot 2040 in de aanleg van de woonwijken Bloemendal en De Burgt, respectievelijk in het noorden en zuiden van het dorp. In deze projecten wordt gestreefd naar gemengde, diverse en inclusieve wijken, waar generaties met verschillende achtergronden elkaar blijven vinden en iedereen kan meedoen. Dit uit zich onder andere in de diversiteit van het type woningen: (meer) gestapeld bouwen, extra aandacht voor een- en tweepersoonshuishoudens en levensloopbestendige woningen, zowel huur als koop.

In de onderstaande afbeelding zijn toekomstige bouwprojecten ingetekend in de bestaande bebouwing en landschapsarchitectuur voor de gehele gemeente Barneveld tot 2040. Omcirkeld is de dorpskern Barneveld met de twee nieuwe woonwijken. De paars ingetekende gebieden zijn toekomstige nieuwe werk/industriegebieden.

Figuur 15. Bestaande plannen en projecten in de gemeente Barneveld (De Toekomstscenario's, 2022).

Voor de woonwijk **De Burgt** III (fase I en II zijn reeds voltooid) is de ambitie uitgesproken om van dit deel van De Burgt een groene, duurzame, klimaatadaptieve en toekomstgerichte wijk te maken[4]. In de gehele woonwijk De Burgt zullen na voltooiing van dit laatste deel ruim 2.500 woningen staan.

De Burgt III komt ten zuiden van de kern van Barneveld te liggen, begrensd door de Scherpenzeelseweg aan zuidzijde en de Burgemeester Aschofflaan aan de westzijde (zie ook figuur 18).

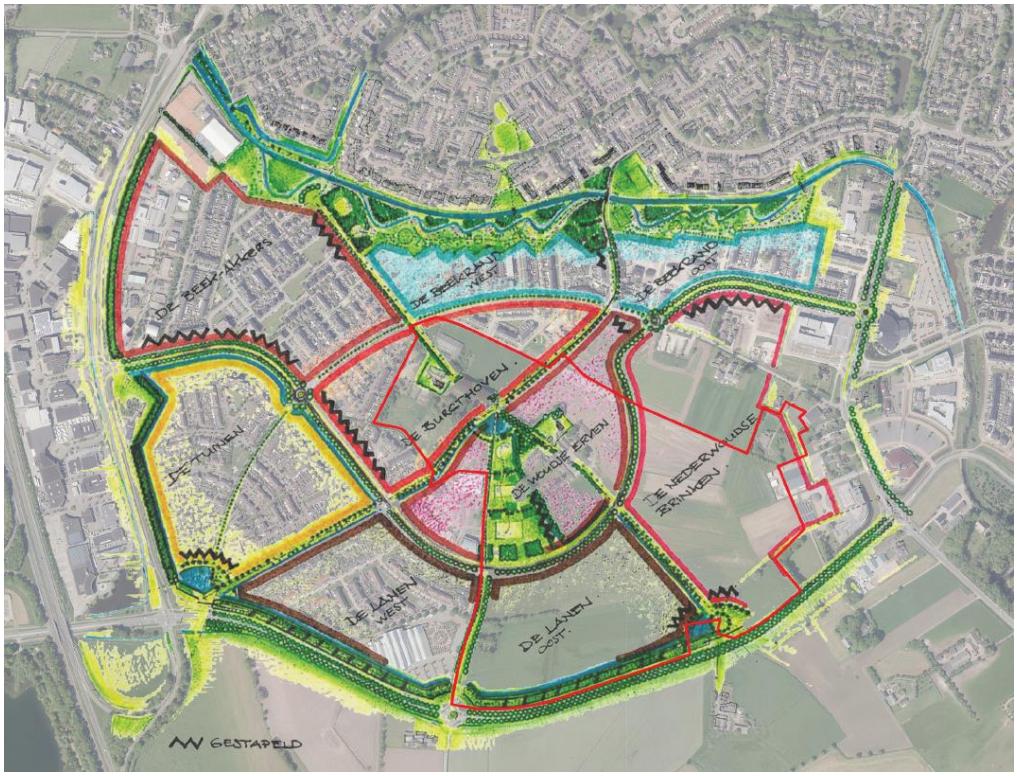
Figuur 16. Globale begrenzing De Burgt III.

[4] Actualisatie stedenbouwkundig plan De Burgt Barneveld, mei 2021.

In dit nieuwe gebied van 351.000 m^2 worden 750 nieuwe woningen gerealiseerd, in de volgende doelgroepen verdeeld:

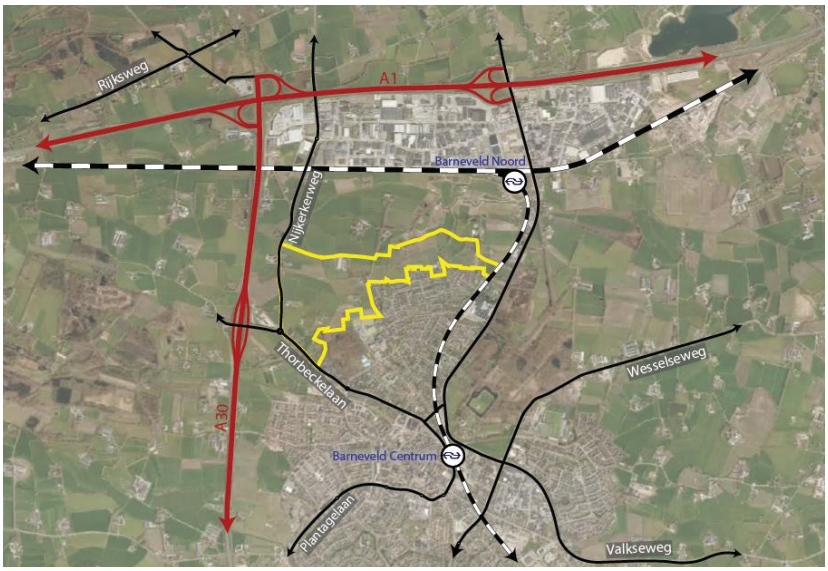
- 33% sociale woningbouw: waarvan de helft sociale huur en de helft sociale koop
- 33% middelduur
- 33% vrije sector.

Inmiddels is een deel van deze nieuwe woonwijk (de Woudse Erven) opgeleverd en wordt er gestart met het bouwen van woningen in het deel 'de Lanen-Oost' (in paars aangegeven in figuur 19).

Figuur 17. Overzicht themagebieden De Burgt (RBOI 1996) met intekening van De Burgt III.

De woonwijk **Bloemendal** ligt ten noordwesten van de bebouwde kom van Barneveld en wordt tussen 2020-2030 aangelegd. Dit gebied heeft een oppervlakte van circa tachtig hectare en wordt globaal begrensd door de Thorbeckelaan, de Nijkerkerkweg, de Esweg, de Stationsweg, de wijk De Vaarst en het Oosterbos[5] (figuur 20). Het moet een duurzame en groene wijk worden, verdeeld over zeven verschillende woonsferen met

Figuur 18. Bouwgebied woonwijk 'Bloemendal', inclusief infrastructuur.

[5] Barneveld-Noord masterplan, 2017.

in totaal zo'n 1.550 woningen. De wijk wordt in zeven fases gebouwd, waarvan fase 1 en 2a reeds van start zijn gegaan (zie figuur 21).

Figuur 19. Bouwfasen van de woonwijk 'Bloemendal'.

Goede verbindingen met het centrum van Barneveld en de groengebieden staan centraal. Daarnaast wordt ingezet op passende en betaalbare kwaliteit van wonen, onder andere door de verdeling:

- 25% goedkoop (sociale huur en goedkope koop < € 175.000,-)
- 35% middelduur (vrijesectorhuur tot € 900,- en koop € 175.000-250.000,-)
- 40% duur (vrijesectorhuur > € 900,- en koop > € 250.000,-) waarvan indicatief minimaal 10% vrijesectorkavels.

In de wijk zullen meerdere gestapelde woningen, in de vorm van appartementencomplexen, worden gebouwd. Een aantal hiervan zijn specifiek voor verpleegzorg, wonen met zorg en wonen nabij zorg.

Werkgelegenheid

De gemeente Barneveld heeft ook op het gebied van werkgelegenheid ambities uitgesproken in de omgevingsvisie. Hierin wordt gesproken over een 'gezond evenwicht tussen ondernemerschap en het welzijn van de omgeving', waarbij vier onderwerpen zijn gedefinieerd: werkgelegenheid, vestigingsklimaat, werklocaties toerisme en recreatie en centrumgebieden.

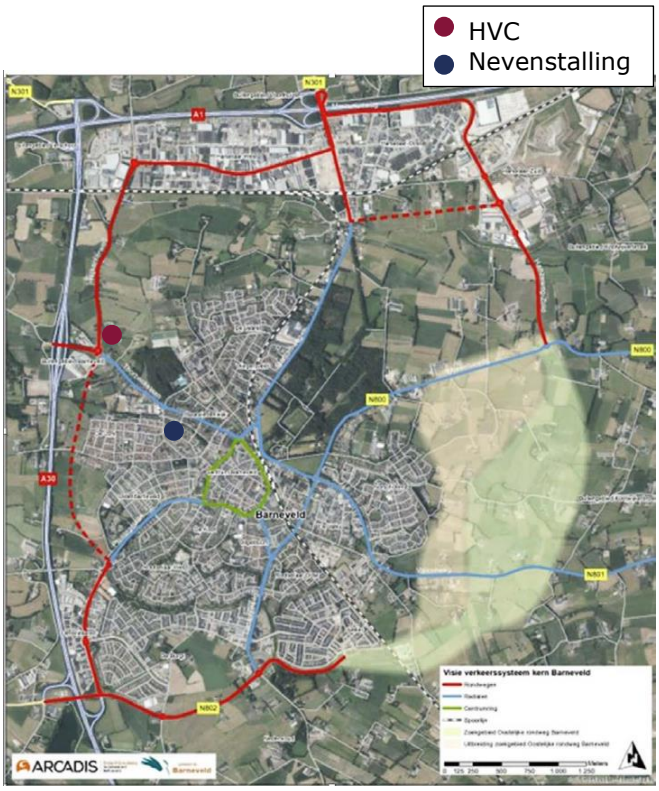
Een groot gedeelte van de arbeidsplekken in Barneveld bevindt zich op bedrijventerreinen. De gemeente heeft uitgesproken zich te willen focussen op bedrijven die veel werkgelegenheid opleveren per eenheid ruimtebeslag. De gemeente wil daarom geen nieuwe grote logistieke bedrijven met een groot ruimtebeslag. Lokale ondernemers krijgen voorrang bij hun vestigings- en uitbreidingsvragen. Daarnaast zet de gemeente in om onderwijs en werkgelegenheid beter op elkaar af te stemmen en zo 'talent in de regio te behouden'.

Om de vraag naar nieuwe werklocaties, zowel nieuwe vestigingen als uitbreiding van bestaande bedrijven, goed op te vangen, is realisatie van nieuwe bedrijventerreinen noodzakelijk. Rondom het dorp Barneveld zal daartoe een nieuw bedrijventerrein ten noordwesten van het centrum worden gerealiseerd, aansluitend bij de woonwijk Bloemendal (zie ook afbeelding 17, paars ingetekend). Daarnaast wordt gekeken waar mogelijkheden zijn om bestaande bedrijventerreinen te verdichten.

Infrastructuur Barneveld

Met het groeien van de dorpskern Barneveld moet ook de infrastructuur meegroeien. Met name voor de verkeersafwikkeling van en naar de zuidelijke helft van de kern Barneveld is er momenteel al sprake van fors oponthoud op de uitvalswegen. Daarnaast is ook de uitvalsweg naar het HVC (Thorbeckelaan) een verkeersknelpunt.

Om de verkeersafwikkeling te verbeteren zijn er twee alternatieven onderzocht: 1) het opwaarderen van de huidige infrastructuur (verbreden of herinrichten van bestaande wegen) door de kern van Barneveld of 2) het aanleggen van nieuwe infrastructuur ten westen en oosten van de dorpskern – de westelijke en oostelijke rondweg (figuur 22).

Figuur 20. Zoekgebied tracé oostelijke rondweg.

In 2021 is voor het eventueel aanleggen van de oostelijke rondweg een milieueffectrapport (MER) opgesteld. In dit MER is uitgelegd welke knelpunten ontstaan op de route door de kern van Barneveld en waarom de aanleg voor de oostelijke rondweg de voorkeur heeft. Tevens zijn de effecten onderzocht van meerdere tracévarianten, waarbij bleek dat de varianten niet sterk onderscheidend zijn vanuit milieustandpunt. De mate van toekomstig gebruik is wel verschillend: een tracé dichter bij de bestaande kern zal naar verwachting meer worden gebruikt dan een tracé verder het buitengebied in. In figuur 22 is het zoekgebied voor een mogelijk tracé opgelicht weergegeven. De overige delen van de rondweg zijn rood gemarkeerd, waarbij de westelijke rondweg als stippellijn is weergegeven.

De besluitvorming over de mogelijke aanleg van de oostelijke rondweg is op dit moment nog niet afgerond. Aanvullende studies, een uitgebreid participatietraject en een tracékeuzenotitie dienen nog te worden uitgevoerd. Vast staat dat voor het bereikbaar blijven van (zuid-)Barneveld infrastructurele aanpassingen nodig zijn. In de omgevingsvisie onderstreept de gemeente dat, met de aanleg van een oostelijke rondweg, investeringen voor knelpunten in de bestaande infrastructuur in de kern van Barneveld nodig blijven.

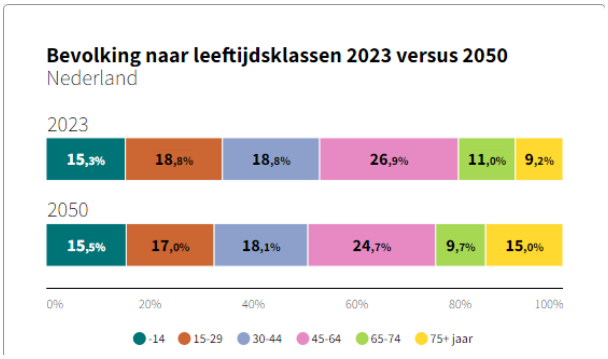
Over de westelijke rondweg (de rode stippellijn in figuur 22) zal de komende jaren nog geen besluitvorming plaatsvinden. Deze zal dan ook niet voor 2030 worden gerealiseerd.

Momenteel wordt er op meerdere plaatsen gewerkt aan de infrastructuur van Barneveld. Verschillende uitvalswegen en wegen in het centrum van Barneveld worden opnieuw ingericht. Op een deel van deze wegen wordt de maximale snelheid aangepast van vijftig kilometer per uur naar dertig kilometer per uur. Dit gaat gepaard met fysieke maatregelen, zoals drempels en klinkers. Deze aanpassingen hebben mogelijk effect op de snelheid van opkomen en uitrukken van de brandweer.

3.3.2 Bevolkingsprognose en demografische ontwikkelingen

Algemeen

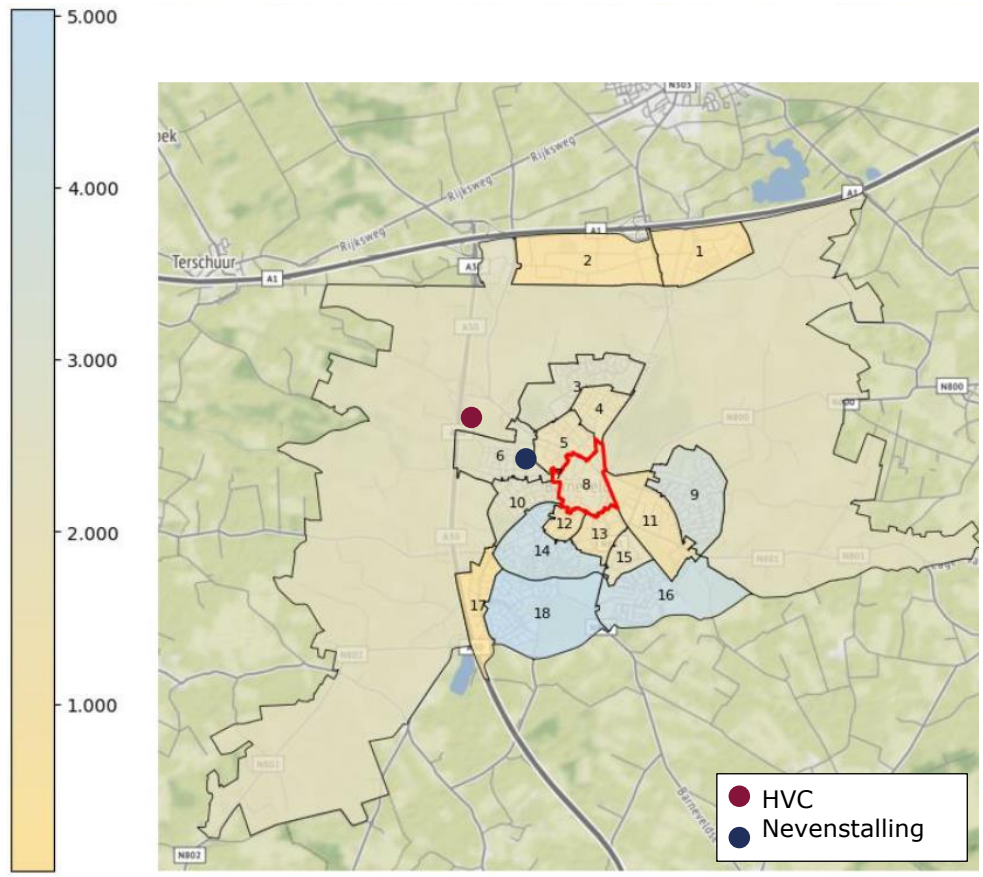
In de gemeente Barneveld wonen momenteel ongeveer 62.600 inwoners, verdeeld over ongeveer 23.300 huishoudens. Prognoses voorspellen een groei naar 76.800 inwoners, verdeeld over 29.900 huishoudens in 2040. Dit is een groei van 1,16%. Het huidige inwonersaantal van Barneveld-dorp is 35.800. Met een gelijke groei van 1,16% is de verwachting dat het aantal inwoners voor Barneveld-dorp oploopt naar 41.500.

Figuur 21. Prognose bevolking naar leeftijdsklassen.

Met name groep 75+ zal in omvang toenemen, zoals te zien is in figuur 23. Binnen deze laatste leeftijdsgroep zal zich een groter aantal verminderd zelfredzame personen bevinden, wat mogelijk om meer aandacht van hulpdiensten zal vragen.

In figuur 24 is te zien dat de inwonersaantallen het grootst zijn in de wijken aan de zuidkant van Barneveld.

Figuur 22. Huidige inwoners per wijk in Barneveld. Rood omcirkeld is de wijk Barneveld-centrum.

Huishoudensamenstelling

De huidige huishoudensamenstelling bestaat uit:

- 30% eenpersoonshuishoudens
- 28% meerpersoonshuishoudens zonder kinderen
- 42% meerpersoonshuishoudens met kinderen.

Figuur 23. Bron: Woonvisie gemeente Barneveld 2021-2025.

De ontwikkelingen van de huishoudenssamenstelling laten zien dat het aantal gezinnen in Barneveld de komende jaren gestaag zal toenemen. Vooral de groep een- en tweepersoonshuishoudens in de leeftijd van 75 jaar en ouder zal duidelijk aan omvang winnen, evenals de een- en tweepersoonshuishoudens in de leeftijd van 55-75 jaar. Dit in tegenstelling tot de startende een- en tweepersoonshuishoudens (tot 35 jaar); deze groep zal naar verwachting krimpen. De groep een- en tweepersoonshuishoudens in de leeftijd van 35-55 jaar zal in omvang stabiel blijven.

Inkomstenverdeling

In het rapport 'Wonen voor jong & oud - Woonvisie Barneveld 2021-2025 met doorkijk tot 2030/2040' uit 2021 wordt een woonvisie beschreven waarin een doorkijk wordt gemaakt naar 2040. Om tot een doorkijk te komen voor de woningmarkt, is ook gekeken naar de inkomstenverdeling.

Hierbij is te zien dat de hogere inkomensgroepen een ruime meerderheid binnen de Barneveldse bevolking vormen en zullen blijven vormen. De lagere inkomensgroepen zullen, samenhangend met de vergrijzing, wel groeien (zie ook onderstaande tabel). Met name het aandeel 65-plussers groeit: van 42% in 2021, tot verwacht 52% in 2030, en 60% in 2040.

Doelgroep (inkomensgrenzen)	2020	2040
Lage inkomens (tot € 38.035,-)	32%	34%
Midden inkomens (€ 38.035,- tot € 48.650,-)	11%	11%
Hoge inkomens (>€ 48.650,-)	57%	55%

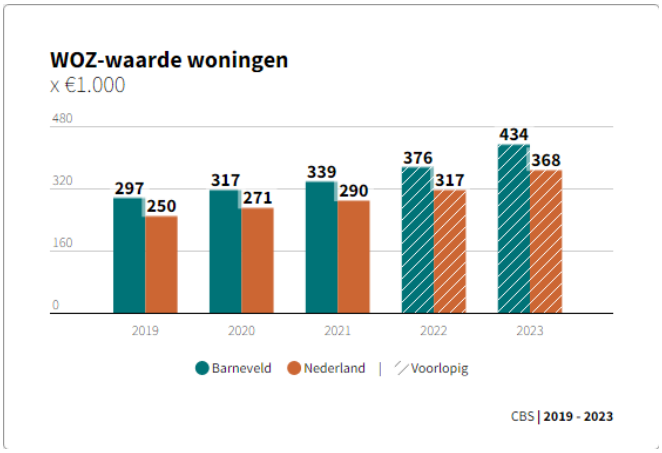
Woonbehoeften en huizenprijzen

In de bovengenoemde woningvisie wordt uitgebreid stilgestaan bij de woningbehoefte binnen de gemeente Barneveld op langere termijn. Hieruit valt samen te vatten dat:

- Er extra aandacht voor jongeren/starters en ouderen in woondifferentiatie nodig is, zowel in nieuwe als in bestaande woonwijken, met meer huurwoningen en goedkopere (starters)woningen.
- 66% van de jongeren/starters verkiest kopen boven expliciet huren (13%). De gewenste koopprijs van huizen voor jongeren/starters ligt onder de € 300.000,-.
- De woonvoorraad levensbestendige woningen en woonvormen voor ouderen voldoet niet aan de verwachte woonbehoeften tot 2040. Vergrijzing, het langer zelfstandig wonen en het afnemende aantal mantelzorgers zijn hiervoor de grootste redenen.

- Het niet kunnen vinden van een betaalbare woning is de hoofdreden om uit de gemeente Barneveld te verhuizen.

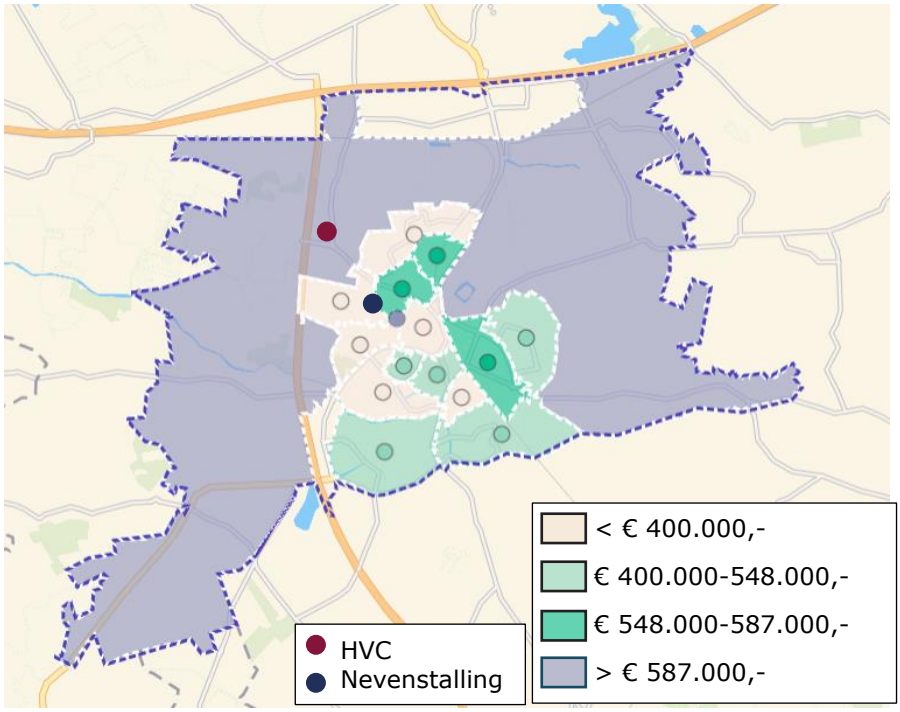
De huizenprijs is Nederland is hoog, wat het een moeilijke markt maak voor starters. De gemiddelde prijs van woningen in Barneveld kent een stijgende lijn, net als de landelijke trend. Opvallend daarbij is dat de gemiddelde WOZ-waarde voor woningen in Barneveld gemiddeld € 60.000,- boven de gemiddelde WOZ-waarde voor Nederland ligt (figuur 26).

Figuur 24. WOZ-waarde gemeente Barneveld ten opzichte van Nederland.

In de afgelopen vier jaar is de gemiddelde koopsom in de gemeente Barneveld met ruim € 101.000,- toegenomen tot de huidige gemiddelde koopprijs van € 490.980,-. Deze gemiddelde koopsom ligt ruimschoots boven de prijsklasse waarin starters een woning zoeken (<€ 300.000,-).

Figuur 27 laat de huizen- en m^2-prijs zien voor de verschillende wijken van Barneveld. Hierbij is de nieuwbouwwijk 'Bloemendal' nog niet opgenomen.

Figuur 25. Gemiddelde huizenprijs per wijk in Barneveld in 2023. Bron: allecijfers.nl.

Met de huizenprijzen en de voorspelde trend daarin, blijft het kopen van een huis in Barneveld waarschijnlijk een uitdaging voor starters. Dit terwijl het voor de brandweer in Barneveld, met het oog op de vergrijzing, wenselijk om is meer jonge mensen aan te trekken als vrijwilliger.

3.4 Conclusie: effecten op brandweerzorg richting 2040

De eerder genoemde ontwikkelingen leiden op hoofdlijnen tot de volgende effecten op de brandweerzorg:

- De feitelijke opkomstcijfers laten zien dat de dekking van brandweerzorg in bijna alle wijken 'goed' scoort wanneer er vanuit het HVC wordt uitgerukt. Enkel in één van de zuidelijke wijken scoort de dekking 'voldoende'. Bij uitrukken vanuit de huidige nevenstalling scoren alle wijken een 'goed'. Uitruktijden vanuit de nevenstalling zijn gemiddeld 1,5 tot 2,5 minuten korter dan uitruktijden vanuit het HVC.
- De ontwikkelingen op het gebied van infrastructuur leiden naar verwachting tot een verbetering van de bereikbaarheid van zowel het zuidelijke deel als van de kern van Barneveld. Ook voor hulpdiensten zal dit een positief effect hebben op de opkomsttijden.
- Het aantal inwoners van Barneveld zal zich uitbreiden. Met name de vergrijzing zorgt voor een groter percentage ouderen (65+), waar de groep starters/jongeren (<35) zal krimpen. De vergrijzing van de inwoners van Barneveld levert potentieel een grotere niet-zelfredzame groep inwoners op, waardoor extra inzet van hulpdiensten nodig kan zijn.
- Zowel de beperkte woonvoorraad als de bovengemiddelde huizenprijs, zullen voor meer starters een reden kunnen zijn dat zij zich buiten Barneveld vestigen.
- De groep onder de 35 jaar is doorgaans bij uitstek de groep waarvanuit vrijwilligers worden geworven. Dat geldt voor zowel tot 2030 als voor 2030-2040, wanneer de groep jonger dan 35 jaar voor een deel is doorgeschoven naar de groep 35-55 jaar. Werving en het behoud van vrijwilligers tussen nu en 2030 lijkt daarmee van essentieel belang voor brandweerzorg vanuit de eigen gemeenschap in 2040.
- Omdat het grootste aantal inwoners van Barneveld zich aan de zuidkant van het dorp bevindt, is werving van vrijwilligers in deze wijken een logische keuze – aangevuld met werving in de nieuwe wijk Bloemendal.

De conclusies op basis van de ontwikkelingen hebben naar verwachting een effect op de brandweerzorg in Barneveld. De ontwikkelingen en een geschat effect van de ontwikkelingen zijn in onderstaande tabel samengevat.

Ontwikkeling	Geschat effect
Bouw woonwijk Bloemendal	Potentieel nieuwe vrijwilligers in het noordelijke deel van Barneveld.
Bouw woonwijk De Burgt	Potentieel nieuwe vrijwilligers in het zuidelijke deel van Barneveld.
Werkgelegenheid	Thuiswerken en nieuwe bedrijventerreinen bieden mogelijkheid voor beschikbaarheid voor de brandweer in de dagsituatie. Het biedt mogelijke werving van mensen die wel in Barneveld werken, maar niet in Barneveld wonen.
Infrastructuur	Verbeterde bereikbaarheid van het zuidelijke deel van Barneveld alsmede verbeterde verkeersafhandeling in de dorpskern.
Huizenprijzen in Barneveld	Door stijgende huizenprijzen zullen meer starters (gedwongen) wegtrekken uit Barneveld. Hogere prijzen bemoeilijken het vinden van huizen voor starters.
Vergrijzing populatie Barneveld	Potentieel grotere groep niet-zelfredzame inwoners, extra aandacht voor hulpdiensten.
Krimp een- en tweepersoonshuishoudens tot 35 jaar	Verminderde populatie voor werving van brandweervrijwilligers.

Gezien het dekkingsplan, de reële opkomsttijden en de verwachte ontwikkelingen op het gebied van groei en infrastructuur in Barneveld, zien we daarom twee hoofdscenario's voor de toekomstige brandweerzorg in Barneveld. Deze lichten wij toe in hoofdstuk 4.

HOOFDSTUK 4

Scenario’s en advies

In dit hoofdstuk schetsen we twee scenario’s op hoofdlijnen. Voor deze scenario’s zijn we uitgegaan van de uitgangspunten zoals beschreven in de inleiding:

- de brandweerpost HVC aan de Nijkerkerweg 119 te Barneveld blijft de volledig uitgeruste hoofdpost
- de eerste uitruk kan vanuit de eigen gemeenschap, met de huidige vrijwilligers, gedaan worden
- de betrokkenheid en motivatie van vrijwilligers
- de kosten.

Door deze uitgangspunten vervallen een aantal scenario’s namelijk:

- Het verplaatsen van het HVC naar een centrale plaats in de dorpskern. De gemeente heeft aangegeven dat dit scenario geen bespreekbare optie is. Gedurende het onderzoek merken wij dat deze optie wel leeft onder de vrijwilligers.
- Het inrichten van het HVC als beroepspost, vanwege de hoge kosten die hiermee gepaard gaan.
- Een extra brandweerpost in het zuiden van Barneveld, omdat de dekking vanuit het HVC in feite voldoende is en het de wens van de vrijwilligers is om één gezamenlijke brandweergroep te zijn.

Scenario’s waarin de huidige nevenstalling blijft bestaan, zijn komen te vervallen, vanwege de beperkte inrichting van de huidige locatie en de eisen die hier in de toekomst aan gesteld zullen worden. De huidige locatie van de nevenstalling ligt in het licht van werving van vrijwilligers relatief dicht bij het HVC.

In een verdere uitwerking van scenario’s zullen ook aspecten zoals een uitgebreid kostenplaatje en een toets op draagvlak onder de vrijwilligers uitgewerkt moeten worden.

Scenario 1: nevenstalling op gunstige locatie

In dit scenario zal de nevenstalling verplaatst worden naar een gunstigere locatie in Barneveld, die zowel bereikbaar is voor de huidige vrijwilligers als voor potentiële nieuwe vrijwilligers in de meer zuidelijke en oostelijke delen van Barneveld. Met nevenstalling bedoelen wij de huidige uitrusting zoals deze momenteel in de nevenstalling aan de Beekstraat aanwezig is. De huidige locatie van de nevenstalling vervalt.

Effect op dekking brandweerzorg

Door de verplaatsing van de nevenpost naar een gunstigere locatie in Barneveld, is de verwachting dat er een ‘goed’ dekkingsbeeld ontstaat in de zuidelijke (woon)gebieden. Dit is een verbetering ten opzichte van het huidige dekkingsbeeld, wat deels ‘goed’ en deels ‘voldoende’ scoort uitgaande van uitrukken vanuit enkel het HVC. Het dekkingsbeeld blijft gelijk ten opzichte van de dekking vanuit de huidige nevenstalling.

Effect op de inzet van vrijwilligers

Opkomst naar het HVC is niet voor alle vrijwilligers even goed haalbaar, doordat het HVC aan de westelijke rand van het dorp ligt en de uitvalsweg naar het HVC een verkeerskundig knelpunt is. Daarnaast is door de locatie van het HVC werving vanuit de zuidelijke en oostelijke wijken nu niet mogelijk.

Door het verplaatsen van de nevenstalling naar een gunstigere locatie, kan er op een grotere groep (potentiële) vrijwilligers aanspraak gedaan worden. Ook de huidige groep vrijwilligers kan verbonden blijven. Met een nevenstalling gunstiger, centraal in Barneveld kunnen zowel de huidige vrijwilligers als potentiële nieuwe vrijwilligers de uitruktijden wel halen. Hierdoor kan de eerste uitruk altijd vanuit de eigen gemeenschap worden gedaan, wat een positief effect heeft op de motivatie van de vrijwilligers.

Een nadeel van dit scenario zijn de kosten die gepaard gaan met het huren of kopen van een pand en het inrichten van een nevenstalling. Daarnaast is een geschikte, gunstige locatie vinden een uitdaging. Hiertoe zal een uitgebreider onderzoek nodig zijn, waar eventuele andere gemeentelijke ontwikkelingen in kunnen worden meegenomen. Ook blijft het materieel verdeeld over twee locaties: specialistische voertuigen en spullen moeten vanuit het HVC komen.

Scenario 2: hoofdpost HVC zonder nevenstalling

Zowel het theoretische dekkingsplan als de werkelijke opkomstgegevens laten zien dat de dekking vanuit het HVC ‘voldoende’ of ‘goed’ scoort voor Barneveld. Daarmee is het in de huidige situatie mogelijk om de brandweerzorg enkel vanuit het HVC te leveren. Voor de toekomst verwachten wij dat het noodzakelijk is om extra aandacht te geven aan de ontsluiting vanuit het HVC naar de nieuwe (zuidelijke en oostelijke) woonwijken.

Indien de aanleg van de westelijke en oostelijke rondweg doorgang vindt, zal de verkeersafhandeling naar zowel het zuidelijke gedeelte van Barneveld als naar de kern van Barneveld verbeteren. Hierdoor kunnen deze gebieden een ‘goed’ scoren. De verbeterde infrastructuur en bereikbaarheid zorgen er in dit scenario voor dat een nevenpost niet langer nodig is, en dus vervalt. De brandweerzorg voor Barneveld kan vanuit het HVC geboden worden, eventueel ondersteund door posten uit de omliggende gemeenten.

Effect op dekking brandweerzorg

De dekking voor brandweerzorg blijft in dit scenario voor Barneveld ‘voldoende’ tot ‘goed’, wat voldoet aan de huidige normen en wetgeving. De brandweerzorg wordt grotendeels door de eigen post geleverd, maar wel in combinatie met omliggende brandweerposten die een rol spelen in de zuidelijke delen van het dorp.

De bereikbaarheid van de zuidelijke wijken wordt mogelijk verbeterd ten opzichte van de huidige situatie door verbetering van de infrastructuur, wat in de praktijk kan leiden tot een ‘goed’ dekkingsbeeld.

Effect op inzet van vrijwilligers

Het vervallen van de nevenstalling heeft een negatief effect op de motivatie van de vrijwilligers die vanuit deze locatie uitrukken voor inzetten in het eigen dorp. Als we de uitrukken van de afgelopen drie jaar projecteren op scenario 2, zou 19% van de inzetten niet door Barneveld, maar door de omliggende posten zijn uitgevoerd. Deze cijfers geven geen garantie voor toekomstige inzetten, maar onderbouwen wel het negatieve effect op de motivatie voor dit scenario. Een ander aspect van dit scenario is het gevoel van onnodig tijdverlies door eerst van huis langs het incident naar het HVC te rijden en vervolgens weer terug naar het incident.

De inzet van vrijwilligers vanuit de nieuwbouwwijk in het zuiden lijkt minder voor de hand te liggen, vanwege de afstand tot het HVC. Dit betekent dat werving van nieuwe vrijwilligers vanuit de wijken in het centrum en het noorden zal moeten komen.

In de onderstaande tabel hebben wij per scenario de voor- en nadelen opgesomd.

Scenario	Voordelen	Nadelen
Nevenstalling op een gunstige locatie	Behoud van huidige gemotiveerde vrijwilligers Verbeterde dekking voor zuidelijke wijken Groter wervingsgebied vrijwilligers Eén groep vrijwilligers die uitrukt vanuit de nevenstalling	Kosten voor de inrichting van de nevenpost Het vinden van een geschikte locatie voor de nevenstalling Het materieel is verdeeld over twee locaties
Hoofdpost HVC zonder nevenstalling	Voldoende dekking Kostenefficiënte organisatie van brandweerzorg Behoud van een gezamenlijke groep brandweervrijwilligers	Mogelijk nadelig effect voor brandweerzorg door een langere opkomsttijd van vrijwilligers Werving van vrijwilligers met name uit Barneveld-noord Niet alle incidenten kunnen het snelst vanuit het HVC worden bediend: kleiner verzorgingsgebied Verminderde motivatie vrijwilligers door substantieel minder uitrukken (19%) Op langere termijn afhankelijk van verbetering van de infrastructuur

Advies Berenschot

Op het eerste oog lijkt scenario 2, hoofdpost HVC zonder nevenstalling, de meest logische keuze om verder te onderzoeken. De kosten zijn immers circa € 80.000,- lager en er wordt voldaan aan de dekkingseisen.

Nader beschouwd adviseren wij echter om scenario 1 verder te onderzoeken, omdat dit scenario betere garanties biedt voor het werven en behouden van vrijwilligers tegen relatief geringe meerkosten. Op dit moment staat de bezetting tijdens kantoortijden al onder druk. Als er gedurende kantoortijden geen volledige bezetting meer kan worden gegarandeerd met vrijwilligers, dan zal de bezetting moeten worden aangevuld met beroepspersoneel. Hierbij geldt dat 1 fte beroepspersoneel extra, dezelfde kosten oplevert als de nevenstalling.

Berenschot

WIJ ZIJN BERENSCHOT, GRONDLEGGER VAN VOORUITGANG

Nederland is continu in ontwikkeling. Maatschappelijk, economisch en organisatorisch verandert er veel. Al ruim 85 jaar volgen wij als adviesbureau deze ontwikkelingen op de voet en werken we aan een vooruitstrevende samenleving. De behoefte om iets fundamenteels te betekenen voor mens en maatschappij zit in onze genen. Met onze adviezen en oplossingen hebben we dan ook actief meegebouwd aan het Nederland van vandaag. Altijd op zoek naar duurzame vooruitgang.

Alles wat we doen, is onderzocht, onderbouwd en vanuit meerdere invalshoeken bekeken. Zo komen we tot gefundeerde adviezen en slimme oplossingen. Die zijn op het eerste gezicht misschien niet altijd de meest voor de hand liggende. Juist deze eigenzinnigheid maakt ons uniek. Daarbij zijn we niet van symptoombestrijding. En gaan pas naar huis als het is opgelost.

Berenschot B.V.

Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG UTRECHT
Postbus 8039, 3503 RA UTRECHT
030 2 916 916
www.berenschot.nl